

PLOMMONSÅGSTEKELN
(*HOPLOCAMPA FULVICORNIS* KLUG.)

Är ett af de svåraste skadedjur för plommonträdet; ända till ungefär 90 % af plommonen har jag funnit angripna och fördärfvade af dess larver, och åtminstone här i trakten tror jag, att man måste gifva denna insekt den största skulden för dåliga plommonskördar. Både af denna orsak och emedan den lätt nog kan förbises, när den förstör plommonskörden, medan plommonen ännu äro så små, att de flesta knappast ägna dem någon uppmärksamhet, vill jag mana trädgårdsodlare att se upp med denna insekt, hvarjämte jag vill meddela några af mina erfarenheter från de 5 à 6 år, hvarunder jag observerat och i min trädgård förföljt densamma.

Den hör, såsom namnet angifver, till sågsteklarna, d. v. s. de steklar, hvilkas honor äro försedda med ett sågtandadt ägglägningsrör. I allmänhet ligger detta rör inneslutet mellan ett par valvler i ändan af bakkroppen, men när honan skall lägga ett ägg, öppna sig dessa valvler, det blottade ägglägningsröret instickes i t. ex. plommonets fruktämne i botten af blomkalken, och uti den springa, som därvid skäres eller sägas upp, insläppes ett ägg (hos denna art till färgen grönaktigt). Efter ett par veckor utkläckes larven, som har 10 par fötter och är till färgen rödaktigt hvit, med 2 små mörka ögon och mörkare mundelar. Han tyckes förnämligast hålla sig till plommonkärnan. Exkrementen bortskaffas medelst en gång genom plommonköttet, och på denna gångs mynning, som ter sig såsom en svart punkt på plommonet, igenkänner man genast larvens närvaro. De så angripna plommonen, som naturligtvis ej kunna fullbildas, affalla i förtid, och vid samma tid äro larverna fullvuxna (äfven i detta

afseende påminner alltså deras lefnadssätt om äpplevecklarens och äpplesågstekelns). De nedkrypa sedan i jorden, där de förpuppa sig i en oval, brun kokong, som företrädesvis tyckes placeras vid en sten, en trädot el. dyl., och ur hvilken följande är stekeln framkommer, med en synnerlig talang utväljande plommonträdens blomningstid för sitt framträdande. Man finner dem då ganska talrikt krypande omkring på och uti blommorna eller flygande från den ena till den andra, icke skyggare, än att de tämligen lätt kunna tagas med fingrarna eller i en burk.

Det är tydligt, att man icke med någon framgång kan vidtaga åtgärder mot detta skadedjur, om man icke har klart för sig dess lefnadssätt i de olika stadierna af dess utveckling. Att mot dem använda öfversprutning af t. ex. parisergrönt, som med framgång användes mot äpplevecklarens larv, tjänar tydligtvis till ingenting, ty det är ju ingen sannolikhet för, att något af detta gift skulle intränga i den lilla springa i fruktämnet, där ägget ligger (och jag misstänker dessutom, att denna läkes, ehuru jag visserligen icke varit i stånd att komma till klarhet härom). Och som larven icke sedan lämnar sin trygga ställning förr än han förpuppas (om han icke möjligen i något undantagsfall öfvergår från en kart till en annan), så kan man lämna å sido alla tankar på att genom öfversprutningar kunna förgifta larven. Kanske skulle man kunna öfverspruta någon vätska, som vore motbjudande och afskräckande för själfva stekeln, men om också en sådan finnes, så kan man väl svårigen använda den utan att skada eller rent af fördärfva fruktsättningen, ty stekeln uppträder just under blomningen.

Man kunde ock tänka sig, att man skulle åtminstone betydligt decimera dessa skadedjur, om man på hösten borttog det öfversta lagret jord omkring plommonträdet, och på ett eller annat sätt sörjde för, att där befintliga puppor oskadliggjordes. Men man stöter ju snart, isynnerhet om man går djupare ned, på de fina rötterna, som lätt skadas vid en sådan operation. Och medlet blir i alla händelser osäkert, då man ju aldrig kan vara viss på, att icke någon, kanske de flesta, pupporna ligga på oåtkomliga platser.

Ett bättre medel är att infånga eller ödelägga så många steklar som möjligt, och, på grund af hvad förut sagts, erbjuder

detta icke så stora svårigheter, isynnerhet om det är fråga om lägre träd eller spalterträd. Men det tar mycken tid, om det skall göras grundligt, ty steklarna äro i rörelse hela dagen under blomningstiden. Och vidare bör man ej använda denna utväg, om man ej känner till ifrågavarande steklars utseende, ty annars kan man lätt ödelägga en hel del af de nyttiga steklar, som i stort antal infinna sig. Till tjänst för icke-entomologer vill jag nämna, att denna stekel har en längd af ungefär 5 mm., att kroppen är svart, glänsande, att antennerna äro gulröda (♂) eller bruna (♀), att benen äro ljust gulröda och vingarna (2 par) genomskinliga ungefär såsom hos en fluga (om en mindre sådan med tilltryckt kropp kan stekelns allmänna utseende sägas närmast påminna). De rödaktiga benen, som skarpt afsticka mot den mörka kroppen, gifva ett godt igenkänningstecken, genom hvilket man efter någon öfning lätt igenkänner denna fiende bland den skara af andra insekter, som vimla i de blommande plommonträden.

Äfven om man icke är i tillfälle att utföra detta utrotningskrig mot själfva steklarna så grundligt, som man ville eller borde, så bör man dock ej helt försumma att använda detta medel.

Det bästa medlet är dock att rikta sina angrepp mot larverna, medan de ännu befinna sig i plommonen, genom att bortplocka alla plommon, som man finner skadade, och som lätt igenkännas på den ofvan omtalade svarta pricken. Det kan tyckas, som om detta skulle vara ett allt för tidsödande arbete, men det är visst icke förhållandet; åtminstone icke i andra fall, än där träden äro mycket höga. Med detta arbete får man naturligtvis icke dröja för länge, utan helst företaga det, så snart larverna börjat sin verksamhet, således 2—4 veckor efter blomningen, och i alla händelser innan plommonkarter börjar falla ned (att nöja sig med att upplocka den nedfallna karter ger ett mycket osäkert resultat). Ehuru arbetet mycket väl kan utföras af barn, får man dock själf öfvervaka, att träden genomsökas så grundligt som möjligt. De hopsamlade kartarna böra tydligtvis förstöras, t. ex. genom att man krossar eller uppbränner dem.

Om än detta medel är besvärligt att använda, så lär det dock vara det enda som (hälst när det fortsättes några år i rad) säkert leder till dessa steklars utrotande. Jag bör dock tillägga,

att äfven detta medel blir otillförlitligt, om man har grannar, som ingenting göra för att skydda sina plommonträd, ty i så fall ger naturligtvis både det ena och det andra medlet, som man själf använder, ett klent skydd.

Färlöf i december 1900.

Josef Andersson.

MYROR SÅSOM SKADEDJUR I TRÄDGÅRDEN.

Om jag undantager en och annan »trädgårdsmästare», som räknar myrorna till trädgårdens skadedjur, emedan de (såsom en af dessa försäkrat mig) »yngla af sig bladlöss», så betraktar man väl icke myrorna såsom skadliga för växtligheten. I sina bekanta handböcker upptaga KIRCHNER och KALTENBACH dem icke ens, och HOLMGREN omnämner visserligen en del obehag, som de kunna förorsaka, när de få innästla sig i drifbänkar m. m., men framhåller företrädesvis den nytta de göra för växterna genom att döda en mängd skadliga insekter och larver. Jag hade också uteslutande sett på den nytta, de göra härigenom, såväl som därigenom, att deras närvaro på ett fruktträd är ett nästan ofelbart tecken till, att man där kan vänta sig finna bladlöss, och jag hade aldrig funnit dem göra någon skada på växterna i trädgården.

Men i våras fick jag veta af annat. I en för några år sedan anlagd plantering på omkring 20 stycken päronträd fann jag en dag, då blomningen börjat, hvartenda träd öfverfylldt af myror, som med en ifver, som snarast liknade formligt raseri, voro i färd med att förstöra blommorna, afbitande åtminstone kronblad, ståndare och pistiller. Några unga, spalierade päronträd vid ett par närbelägna byggnader voro utsatta för samma härjning. Fullkomligt öfverraskad, som jag blef vid denna anblick, och till en